

Mediji i informiranje

Sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 50/22
U Luxembourg 24. ožujka 2022.

Presuda u predmetu C-433/20
Austro-Mechana

Takozvana iznimka „privatnog reproduciranja” na temelju Direktive o autorskim pravima primjenjuje se na pohranu zaštićenog djela u oblaku (*cloud*) u privatne svrhe

Nositelji prava moraju dobiti pravičnu naknadu, čije se plaćanje, međutim, ne mora nužno naložiti pružateljima usluge računalstva u oblaku

Austro-Mechana¹ je društvo za kolektivno ostvarivanje autorskih prava koje ostvaruje zakonska prava na naknadu koja se duguje na temelju iznimke privatnog reproduciranja². Ona je od Handelsgerichta Wien (Trgovački sud u Beču, Austrija) zahtijevala da društvu Strato AG, pružatelju usluge pohrane u oblaku (*cloud*), naloži plaćanje te naknade. Taj je sud odbio zahtjev uz obrazloženje da Strato svojim klijentima ne distribuira medije za pohranu, nego im pruža uslugu pohrane na internetu.

Oberlandesgericht Wien (Visoki zemaljski sud u Beču, Austrija), pred kojim je pokrenut žalbeni postupak, pitao je Sud je li pohrana sadržaja u okviru računalstva u oblaku obuhvaćena iznimkom privatnog reproduciranja iz članka 5. stavka 2. točke (b) Direktive 2001/29³.

Sud je presudio da se **iznimka privatnog reproduciranja primjenjuje na reproduciranje djela na poslužitelju u prostoru za pohranu koji pružatelj usluge računalstva u oblaku stavlja korisniku na raspolaganje. Međutim, države članice nemaju obvezu propisati da su pružatelji usluge pohrane u oblaku obvezni, na temelju te iznimke, plaćati pravičnu naknadu, pod uvjetom da je pravična naknada nositeljima prava osigurana na drugi način.**

Ocjena Suda

Na prvom mjestu, Direktivom 2001/29 predviđeno je da se iznimka privatnog reproduciranja primjenjuje na reproduciranje na bilo koji medij⁴. Sud je odlučio o primjenjivosti te iznimke na reproduciranje djela u oblaku.

Kad je riječ o pojmu „reproduciranje”, Sud je pojasnio da izrada sigurnosnog primjerka djela u prostoru za pohranu u oblaku predstavlja reprodukciju tog djela. Naime, učitavanje (*upload*) djela u oblak uključuje pohranu njegova primjerka.

Kad je riječ o izrazu „bilo koji medij”, Sud je istaknuo da se on odnosi na sve medije na kojima se zaštićeno djelo može reproducirati, uključujući poslužitelje koji se upotrebljavaju u okviru računalstva u oblaku. U tom pogledu nije relevantno to da poslužitelj pripada trećoj osobi. Stoga se

¹ Austro-Mechana Gesellschaft zur Wahrnehmung mechanisch-musikalischer Urheberrechte Gesellschaft mbH.

² Iznimka privatnog reproduciranja je iznimka od isključivog prava autora da odobre ili zabrane reproduciranje svojih djela. Ona se odnosi na reproduciranja na bilo koji medij koje je učinila fizička osoba za privatnu uporabu i u svrhu koja nije ni izravno ni neizravno komercijalna.

³ Takvu iznimku države članice imaju mogućnost uvesti na temelju članka 5. stavka 2. točke (b) Direktive 2001/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2001. o usklađivanju određenih aspekata autorskog i srodnih prava u informacijskom društvu (SL 2001., L 167, str. 10.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 17., svezak 1., str. 119.). U tom slučaju, države članice moraju osigurati da nositelji prava dobiju pravičnu naknadu.

⁴ Članak 5. stavak 2. točka (b) Direktive 2001/29

iznimka privatnog reproduciranja može primijeniti na reproduciranja koja je fizička osoba ostvarila uz pomoć uređaja koji pripada trećoj osobi. Usto, jedan od ciljeva je izbjegavanje toga da zaštita autorskog prava u Uniji zbog tehnološkog razvoja postane zastarjela odnosno beskorisna. Taj bi cilj bio ugrožen kada bi se iznimke i ograničenja u zaštiti autorskih prava tumačilo na način koji isključuje digitalne medije i usluge računalstva u oblaku.

Stoga, pojam „svaki medij” obuhvaća poslužitelj na kojem pružatelj usluge računalstva u oblaku stavlja korisniku na raspolaganje prostor za pohranu.

Kao drugo, Sud je odlučio o nalaganju plaćanja pravične naknade pružateljima usluga pohrane u oblaku te, u biti, smatra da je u trenutačnom stanju prava Unije propisivanje takve obveze plaćanja obuhvaćeno širokom marginom prosudbe koja je nacionalnom zakonodavcu priznata za utvrđivanje različitih elemenata sustava pravične naknade.

U tom pogledu, Sud podsjeća na to da su države članice koje su uvele iznimku privatnog reproduciranja obvezne predvidjeti sustav pravične naknade namijenjen obeštećivanju nositelja prava.

Kad je riječ o obvezniku plaćanja pravične naknade, financiranje naknade načelno je na osobi koja ostvaruje privatno reproduciranje, odnosno korisniku usluga pohrane u okviru računalstva u oblaku.

Međutim, u slučaju praktičnih poteškoća povezanih s identificiranjem krajnjih korisnika, **države članice mogu uvesti naknadu za privatno reproduciranje na teret proizvođača ili uvoznika poslužitelja uz pomoć kojih se privatnim osobama nude usluge računalstva u oblaku. Ta će se naknada ekonomski prenijeti na kupca tih poslužitelja te će je u konačnici snositi privatni korisnik koji upotrebljava tu opremu odnosno kojemu je pružena usluga reproduciranja.**

Države članice prilikom određivanja naknade za privatno reproduciranje mogu uzeti u obzir okolnost da se određeni uređaji i mediji mogu upotrebljavati za privatno reproduciranje u okviru računalstva u oblaku. Međutim, one moraju provjeriti da tako plaćena naknada, u mjeri u kojoj pogađa više uređaja i medija u okviru jedinstvenog postupka privatnog reproduciranja, ne prelazi štetu koju bi nositelji prava potencijalno mogli pretrpjeti.

Slijedom toga, Direktivi 2001/29 ne protivi se nacionalni propis kojim se pružateljima usluga pohrane u oblaku ne nalaže plaćanje pravične naknade, pod uvjetom da se tim propisom na drugi način osigurava plaćanje pravične naknade nositeljima prava.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293

Snimke s čitanja mišljenja dostupne su na "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106